

Prim. MUDr. Jiří Minář, CSc.

(1917 – 1974)

Primář MUDr. Jiří Minář, CSc. patří k zakladatelům československé anesteziologie. Narodil se 16. srpna 1917 v Hranicích na Moravě. Jeho studia na pražské lékařské fakultě byla násilně přerušena 17. listopadu 1939, kdy nacisté vnikli do Hlávkovy studentské koleje, studenty pozatýkali a poslali do koncentračního tábora. Po osvobození v roce 1945 se vrátil na studia a po promoci nastoupil na chirurgickou kliniku v Plzni jako sekundární lékař, později jako odborný asistent.

Pro své vynikající znalosti farmakologie a klinické fyziologie se záhy začal zajímat o nový vznikající obor - anesteziologii, který byl potřebný pro rozvoj speciálních chirurgických oborů. Jeho učitelem i přítelem se stal MUDr. Lev Spinadel. Ten mu předával své odborné zkušenosti získané z armádní

praxe naší jednotky v Anglii. Stěžejním zájmem dr. Mináře se stala svalová relaxancia. V krátké době uvedl po klinických zkouškách na československý trh novou látku Dekamethonium pod názvem Procuran. Pro své široké medicínské znalosti byl vyhledávaným konziliářem řady lékařských rodin. Jeho znalosti, společenské chování i schopnost mezioborové spolupráce vedly k uznání oboru ve fakultní nemocnici v Plzni a již 1. ledna 1958 byl jmenován primářem samostatného anesteziologického oddělení. Nezískal však žádný administrativní a provozní prostor, a proto veškerá činnost probíhala v prostředí jeho rodiny – v jeho bytě. Tam byla mnohá setkání nadšených lékařů oboru z celého kraje. Tam se tvořily publikace, navrhovaly odborné postupy a připravovaly koncepční otázky oboru. Jeho manželka paní Míla byla vždy výtečnou hostitelkou, pozorně vytvářela podmínky pro klidné a tvořivé jednání. Dcera Hana, nyní lékařka ARO FN Bory, nám nakupovala kávu v obchodě se starým názvem „Meinl“, která byla mletá v „červeném mlýnku“ a byla velejemná. Paní Míla pak i trpěla celonoční práci a odchod ráno přímo do práce po náležité snídani. Paní Míla nás i potěšila, kde se nám nedařilo prosazovat obor, jak jsme si přáli. Paní Míla zemřela v květnových dnech 2014 v 88 letech.

Zkušenosti dr. Mináře přispěly k úspěšnému rozvoji hrudní chirurgie, neurochirurgie i kardiochirurgie na I. chirurgické klinice v Plzni. Jeho pohled směřoval nejen k úspěšnému vedení anestezie, ale také k úspěšnému pooperačnímu stonání. Přispěl k zavedení infuzní léčby u náhlých příhod břišních, což tehdy bylo přelomové. V sedmdesátých letech pak úspěšně zavedl a prosadil úplnou žilní výživu v plném rozsahu.

V roce 1958 vypracoval na chirurgické klinice prof. Domanského základy anesteziologické problematiky pro kardiochirurgii včetně mimotělního oběhu. Jeho osobní přístup získával další adepty oboru a řada mediků po ukončení studia se pak stala primáři ARO v okolních okresních nemocnicích Západočeského kraje. Na oddělení se trvale školili lékaři z celé republiky, a tak lze bez nadsázky hovořit o plzeňské anesteziologické škole. V roce 1963 získal pro oddělení od plzeňské lékařské fakulty školské místo odborného asistenta, a tak byla započata i pregraduální výuka v Plzni.

Na chirurgické klinice prof. Podzimka získal možnost od roku 1969 pracovat na nové JIP. Tam vznikly základy budoucího lůžkového ARO, protože se tam léčili i interní nemocní dětského i dospělého věku, včetně intoxikací, astmatických stavů i dechové nedostatečnosti. Na tomto oddělení pracovala technika určená pro budoucí lůžkové ARO v novém dokončovaném pavilonu 22. Bylo to i místo, kde se připravovali první dárci orgánů v rámci budoucího transplantačního programu a dr. Minář byl i u první transplantace ledviny.

Pro své vynikající pedagogické schopnosti byl velice oblíbeným a velmi zvaným přednášejícím v Institutu pro další vzdělávání lékařů v Praze. Velmi oblíbené a trvale předávané přednášky mezi školenci vycházely z tematiky svalových relaxancií a patofyziologie vegetativního systému. Jeho kapitoly v celostátní učebnici anesteziologie jsou velmi názorné, čtivé a srozumitelné. Stejně velkou pozornost věnoval i postgraduální výchově sester. Sestru považoval za součást týmu, protože povinnosti i práce sestry a odpovědnost v anesteziologii i intenzivní péči se vzájemně překrývají s prací lékaře. V srpnu 1973 bylo otevřeno sedmilůžkové resuscitační oddělení. Bohužel jeho opakované infarkty i obtíže s anginou pectoris vedly již v srpnu 1974 k náhlému úmrtí.

Primář Minář byl velmi skromný, velice vzdělaný lékař, který sršel laskavým humorem a dovedl svým vypravěčským šarmem získávat své okolí. Byl žádaným konziliářem a dovedl anesteziologickými postupy ovlivňovat léčení i na standardních odděleních FN a budovat tak odbornou autoritu našeho oboru. Byl velmi považován v celé anesteziologické společnosti pro svůj výjimečný šarm, odbornost, skromnost i velkou schopnost řešit občasná nedorozumění taktně, a kde to nešlo, pak „jeho odbornou disputací“ a vtipem sršivým, ale vždy vlídným.

Takto jej viděl doc. MUDr. Fessler, CSc.